



ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΑΞΗΣ Α'

Ημερομηνία: 3/6/2002

Ώρα : 7.45 – 9.45

Ονοματεπώνυμο : Τμήμα: Αρ.

ΜΕΡΟΣ Α' : Έκθεση (Μον. 10)

Να αναπτύξετε ένα από τα τρία θέματα.

1. Ένα πρόσωπο που αγαπώ ιδιαίτερα.
2. Πώς περνά τον ελεύθερό μου χρόνο.
3. Τα τροχαία δυστυχήματα είναι καθημερινό φαινόμενο.
(Να αφηγηθείτε τη δική σας εμπειρία από ένα τέτοιο περιστατικό).

ΜΕΡΟΣ Β' : Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Μον.3)

Κείμενο Α' . " Ο Βύρων στη σκλαβωμένη Αθήνα "

(Δ. Καμπούρογλου)

- Φρόνιμα τα λες, δυστυχισμένε ραγιά! Μα η φρόνιμάδα δε χρησιμεύει πάντα. Φρονιμότερο απ' τη δειλία δεν υπάρχει στον κόσμο. Πάντα έχει το δίκιο της. Μα όταν σας σκλάβωσαν οι κατακτητές, ήταν φρόνιμο; Το αλυσσοδεμένο χέρι πρέπει να προσπαθεί να σπάσει τις αλυσίδες του, όχι να ζητά βοήθεια από τον ουρανό. Ένας αλυσσοδεμένος σκλάβος σήκωσε μια φορά ψηλά το χέρι του και ζητούσε την προστασία του ουρανού! και ξέρεις τι έκαμε τότε ο ουρανός; Έριξε κεραυνό και το έκαψε... Όταν ένας κάμει το χρέος του στην πατρίδα του, το κάνουν, χωρίς να το καταλάβουν, κι όλοι οι άλλοι μαζί. Φαίνεται πως η φωτιά σας έσβησε πια! Όλο κυπαρίσσια είναι γεμάτη η Αθήνα σας. Δεν είδα πουθενά μυρτιές!... Δε σας αξίζει πια ούτε αγάπη ούτε ελπίδα!

Ο Σαρής, όσο μιλά ο Βύρων, αλλάζει ολοένα έκφραση στο πρόσωπό του. Και τώρα σκεπάζει το πρόσωπό του με τα δυο του χέρια και κλαίει. Ο Βύρων αλλάζει αμέσως, μαλακώνει και τον πλησιάζει.

- Δυστυχισμένο παιδί!... Μην αλλάξεις το αίμα σου σε δάκρυα! Από τη σκλαβιά ως την ελευθερία και τον τάφο η εκλογή είναι εύκολη. Σώναι πια. Αν η χώρα σας είναι σκλαβωμένη, τα βουνά σας κι η θάλασσα είναι ελεύθερα. Τι έχετε να φοβάστε εκεί;

Ο Σαρής προχωρεί δυο τρία βήματα και γυρίζει πίσω. Είναι τώρα άλλος άνθρωπος.

- Μιλώρδε! Κάθε φορά που βρίσκεται σκοτωμένος κι από ενός χριστιανός - το ακούσατε - οι κατακτητές μας εμπαίζουν και μας λένε πως τον έφαγε η Λάμια...

- Λοιπόν;

- Σου ορκίζομαι, μιλώρδε, πως η Λάμια θ' αρχίσει από τώρα να τρώει και κατακτητές.

Και φεύγει. Τα μάτια του πετούν φλόγες.

Κι ο Βύρων από τ' άλλο μέρος τραβά με βήμα γοργό.

Από τότε, αλήθεια, βρίσκονταν συχνά σκοτωμένοι και κατακτητές: Τους σκότωνε ο Σαρής, που είχε γίνει αντάρτης και με τα παλικάρια του είχε πάρει τα βουνά της Αττικής.

Παρατηρήσεις :

1. Πώς παρουσιάζεται ο Σαλής στην αρχή και πώς στο τέλος του διηγήματος ; Πού οφείλεται αυτή η αλλαγή ; (Δώστε δύο χαρακτηρισμούς πριν την αλλαγή και δύο μετά).
(Μον. 1)

2. Να χαρακτηρίσετε το Βύρωνα μέσα απ' όλο το κείμενο. Να δικαιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς.
(Μον.1)

Κείμενο Β'. " Η γιαγιά " (Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου)

Μιλούνε τ' αδέρφια και για το δώρο της νύφης, μιλούνε και για το δώρο της γιαγιάς, μιλούνε και για το δώρο του μικρού· κοντεύει η πρωτοχρονιά.

Ο μικρός πετιέται, με μάτια ολόλαμπρα.

– Για τη γιαγιά, εγώ θα σας μιλήσω. Εγώ δώρο δε θέλω. Πέρσι της πήρατε δώρα της γιαγιάς δόντια. Φέτο... πείτε στο μεγάλο το γιατρό και ρωτήστε, δεν μπορούνε τάχα αυτοί, που κάνουνε δόντια, να κάμουνε και μάτια να βλέπει η γιαγιά μου; Αχ! ολοένα σβήνουνε τα μάτια της. Σε λίγο, σας το λέγω, και τον ήλιο δε θα βλέπει. Εμένα όχι φέτο,

ποτέ μου μη μου κάνετε δώρο, αν τα μάτια είναι ακριβά, ποτέ! Και αν οι γιατροί δεν μπορούν να τα κάμουν, ο Θεός μπορεί να την πάτε ότη Βαγγελίστρα να την κάμει να βλέπει, για να δει εμένα, πως έχω τα χρυσά μαλλιά και τα μάτια της μητέρας μας, να παρηγορηθεί.

Τ' αδέρφια δεν είπαν τίποτα.

Άνοιξε σιγά σιγά η θύρα· έτριξε το πάτωμα απ' το βαρύ βήμα της γιαγιάς, και σαν να είχε μάτια, ίσια έτρεξε στο Γιωργάκη της, τον αγκάλιασε, τον φίλησε και είπε:

– Μάτια μου... μάτια μου...

Πολλά χείλη το λένε χαϊδευτικά «μάτια μου», μα της γιαγιάς τα χείλη έχουν άλλη σημασία. Ναι, «μάτια της!». Έκανε το σταυρό της, ευχαρίστησε το Θεό και χαρούμενη, νέα, μεταμορφωμένη, είπε δυνατά:

– Θέε μου, σ' ευχαριστώ.

Όλοι έκλαιαν. Αχ, από τέτοια δροσερά γλυκά δάκρυα δροσίζονται τα μάτια...

ΜΕΡΟΣ Δ : ΓΛΩΣΣΑ (Μον. 5)

1. Να μεταφέρετε τις πιο κάτω προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.
α) Ο εκπρόσωπος της οργάνωσης πληροφορήθηκε το γεγονός.

Μον. 1)

β) Η επίθεση αποσκοπούσε στην κατάληψη του εδάφους.

γ) Οι τιμές των προϊόντων αυξήθηκαν.

δ) Η έξοδος ήταν απέναντι από την είσοδο.

1. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση.

(Μον. 2)

α. Όσοι μαθητές (μελετώ, Υπερσ.) τα μαθήματά τους
..... (διακρίνομαι, Αόρ.) στις εξετάσεις.

β. Χθες (είμαι Παρατ.) στο σπίτι της γιαγιάς μου.

γ. Η αδελφή μου (απλώνω, Ενεστ.) τα ρούχα.

δ. Αυτά (εξετάζω, Στιγμιαίος Μέλλοντας) η Ιστορία.

ε. Πολλά (γράφομαι, Παρακ.) για την εισβολή.

στ. Ο Σβάιτσερ αφιέρωσε τη ζωή του (βοηθώ, μετοχή
Ενεστ.) τους συνανθρώπους του.

ζ. Ο καθηγητής (εκφράζω, Αόριστος) στους μαθητές
τις απόψεις του.

2. Να τρέψετε την Ενεργητική σύνταξη σε Παθητική και αντίστροφα. (Μον. 1)

α. Τα παιδιά γοητεύονται από τα παραμύθια.

β. Η έκρηξη του ηφαιστείου συγκλόνισε τον κόσμο.

γ. Οι Τούρκοι έχουν διώξει πολλούς εγκλωβισμένους.

δ. Οι τάξεις του σχολείου θα καθαριστούν από τους μαθητές.

2. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις

(ΜΟν. 1)

α. Ο παππούς διηγήθηκε μια ωραία ιστορία.

β. Πολλά μνημεία της κατεχόμενης Κύπρου καταστράφηκαν από τους Τούρκους.

γ. Η πεδιάδα φαίνεται καταπράσινη.

δ. Ο πατέρας διαβάζει την εφημερίδα.



Οι Εισηγητές :

Κυπριανίδη Ν.

Καλλή Ε.

Οικονομίδου Ε.

Χριστοδούλου Α.

Μ. Κυπριανίδη
Ε. Καλλή
Ε. Οικονομίδου
Α. Χριστοδούλου